

Začiatok 10. volebného obdobia Európskeho parlamentu

Ekonomika EÚ

Ekonomické a hospodárske záležitosti Európskej únie

júl – august 2024

Obsah

1. Inovačná výkonnosť Európy
2. Dopravná infraštruktúra
3. WTO
4. Výskum a vývoj
5. Ekonomické ukazovatele prvého štvrťroka 2024
6. Implementácia pravidiel EÚ na podávanie správ o udržateľnosti
7. Nedávne rozhodnutia
8. Inflácia
9. Rýchly prehľad tém

Inovačná výkonnosť Európy sa neustále zlepšuje, ale v jednotlivých členských štátoch rôznym tempom

Inovačná výkonnosť v EÚ dosiahla v období rokov 2017 – 2024 nárast o 10 %, pričom medziročný nárast medzi rokmi 2023 a 2024 bol vo výške 0,5 %.

*Štáty sú usporiadané podľa poradia v rebríčku.

Medzi lídrov v oblasti inovácií patria štyri členské štáty (Dánsko, Švédsko, Fínsko a Holandsko), ktorých výkonnosť v tejto oblasti presahuje 125 %.

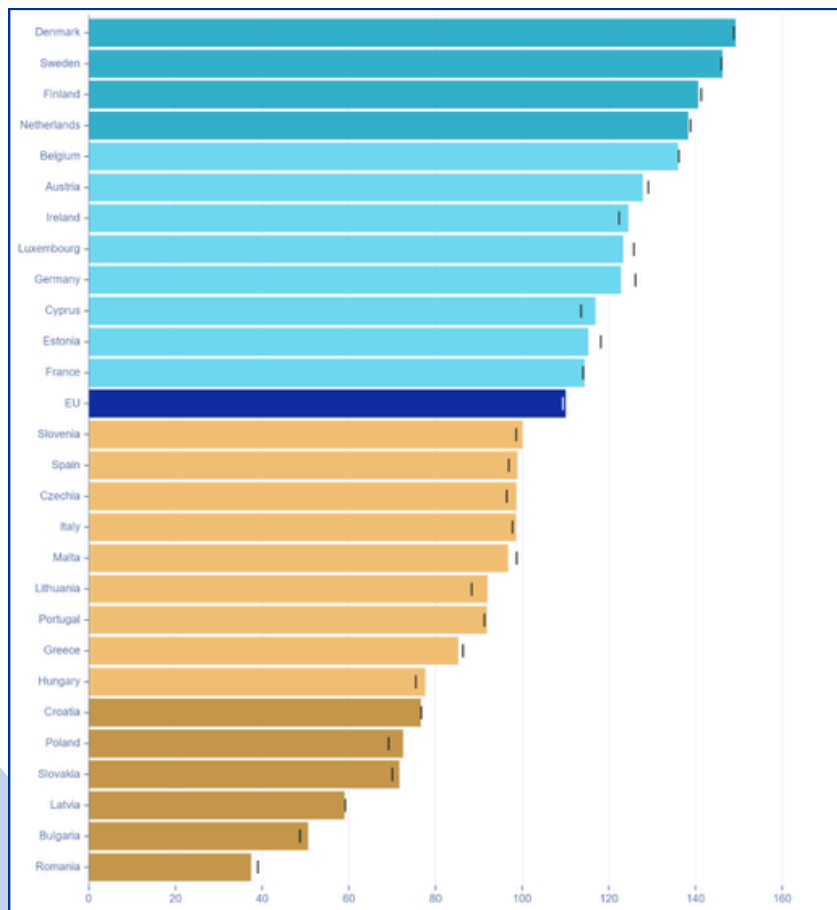
Medzi silných inovátorov patrí osem členských štátov s výkonnosťou medzi 100 % a 125 %. Táto skupina zahŕňa Belgicko, Rakúsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Cyprus, Estónsko a Francúzsko.

Medzi miernych inovátorov sa zaraďuje deväť členských štátov, ktorých výkonnosť je medzi 70 % a 100 %. Táto skupina zahŕňa Slovinsko, Španielsko, Česko, Taliansko, Malta, Litva, Portugalsko, Grécko a Maďarsko.

Medzi nových inovátorov patrí šesť členských štátov, ktoré vykazujú úroveň výkonnosti nižšiu ako 70 %. Do tejto skupiny patrí Chorvátsko, Poľsko, Slovensko, Lotyšsko, Bulharsko a Rumunsko.

Viac informácií [tu](#).

Inovačná výkonnosť v EÚ. Porovnanie rokov 2017 a 2023.

Dáta: European Innovation Scoreboard 2024

EÚ investuje rekordných 7 miliárd EUR do udržateľnej, bezpečnej a inteligentnej dopravnej infraštruktúry

Európska komisia vybrala 134 dopravných projektov, ktoré získajú viac ako 7 miliárd EUR v grantoch EÚ z *Nástroja na prepájanie Európy*.

Železničné projekty dostanú 80 % zo 7 miliárd eur.

Financovanie pôjde na veľké projekty na zlepšenie cezhraničných železničných spojení. V pobaltských členských štátoch (Rail Baltica), medzi Francúzskom a Talianskom (Lyon-Turín) a medzi Dánskom a Nemeckom (tunel Fehmarnbelt).

Približne 20 námorných prístavov dostane podporu na modernizáciu infraštruktúry, z ktorých niektoré im umožnia dodávať pobrežnú elektrinu pre lode, resp. prepravovať obnoviteľnú energiu.

Viac informácií o zlepšení vnútrozemských vodných ciest a o zlepšení cestnej dopravy [tu](#).

Komisia víta text globálnej dohody o elektronickom obchode prerokovanej vo WTO

Prerokovaná dohoda o elektronickom obchode obsahuje súbor základných pravidiel o digitálnom obchode:

- Iniciatívy na podporu bezproblémového digitálneho medzinárodného obchodu, vrátane elektronických podpisov a elektronických faktúr;
- Ustanovenia na zlepšenie dôvery spotrebiteľov aj podnikov v prostredí digitálneho obchodu, najmä posilnením ochrany spotrebiteľov na internete;
- Ustanovenia, aby sa prostredie medzinárodného digitálneho obchodu stalo spoľahlivejším a dostupnejším, vrátane spolupráce v oblasti rizík kybernetickej bezpečnosti;
- Zákaz uvalenia ciel na elektronický prenos, ktorý má veľký obchodný význam a je kľúčovou prioritou pre priemysel na celom svete;
- Iniciatívy na uľahčenie účasti spotrebiteľov a spoločností z rozvojových štátov na digitálnom obchode.

Viac informácií [tu](#).

Vlády EÚ zvýšili v roku 2023 prostriedky na výskum a vývoj o 5 %.

V roku 2023 boli celkové vládne rozpočtové prostriedky na výskum a vývoj v celej EÚ vo výške 123 684 miliónov EUR, čo zodpovedá 0,73 % HDP. V porovnaní s rokom 2022 to bol nárast o 5,3 % a nárast až o 54,8 % v porovnaní s rokom 2013.

V roku 2023 vyčlenili vládne rozpočtové prostriedky na výskum a vývoj na úrovni EÚ v priemere 275,6 EUR na osobu, čo predstavuje nárast o 53,3 % v porovnaní s rokom 2013 (181,0 EUR na osobu).

Najvyššie alokácie zaznamenalo Luxembursko (646,6 EUR na osobu), s odstupom nasledovalo Dánsko (552,4 EUR) a Nemecko (529,3 EUR). Na druhej strane štáty EÚ s najnižšími rozpočtovými prostriedkami na výskum a vývoj na osobu boli Rumunsko (21,2 EUR na osobu), Bulharsko (33,1 EUR) a Maďarsko (48,1 EUR). Maďarsko bolo jedinou krajinou EÚ, ktorá zaznamenala medzi týmito rokmi pokles (-28 % zo 66,9 EUR).

Na porovnanie rozpočtových prostriedkov zvyšných štátov V4: na osobu pripadá v Česku 146,8 EUR, v Poľsku 93,3 EUR a na Slovensku 76,5 EUR.

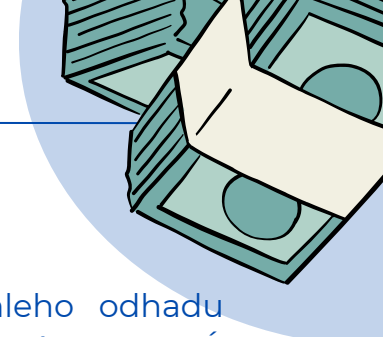
Dáta [Eurostat](#). Viac informácií [tu](#).

Nezamestnanosť – priemer EÚ na šiestich percentách

	(%)					Počet osôb (v tisícoch)				
	2023	2024				2023	2024			
	jún	Mar	Apr	máj	jún	jún	Mar	Apr	máj	jún
Eurozóna	6.5	6.5	6.4	6.4	6.5	11 041	11 143	11 047	11 081	11 122
EÚ	6.0	6.0	6.0	6.0	6.0	13 070	13 295	13 198	13 206	13 258
Slovensko	5.8	5.6	5.6	5.5	5.5	161	155	154	154	153

Dáta: Eurostat

HDP vzrástlo o 0,3 % v eurozóne aj v EÚ

V druhom štvrťroku 2024 vzrástlo podľa predbežného rýchleho odhadu zverejneného Eurostatom, sezónne upravené HDP v eurozóne, v EÚ a na Slovensku o 0,3 % v porovnaní s predchádzajúcim štvrťkom.

Porovnanie druhého štvrťka 2024 a 2023 dostupné [tu](#).

Reálna spotreba domácností na obyvateľa sa zvyšuje

V prvom štvrťroku 2024 sa reálna spotreba domácností na obyvateľa v eurozóne zvýšila o 0,2 % po miernom náraste o 0,1 % v predchádzajúcom štvrťroku. Reálny príjem domácností na obyvateľa sa v prvom štvrťroku 2024 zvýšil o 1,5 % po zvýšení o 0,7 % v štvrtom štvrťroku 2023.

V EÚ sa reálna spotreba domácností na obyvateľa v prvom štvrťroku 2024 zvýšila o 0,2 % po náraste o 0,2 % v predchádzajúcom štvrťroku. Reálny príjem domácností na obyvateľa sa zároveň v prvom štvrťroku 2024 zvýšil o 1,6 % po zvýšení o 0,6 % v štvrtom štvrťroku 2023.

Miera úspor domácností v eurozóne a EÚ vzrástla

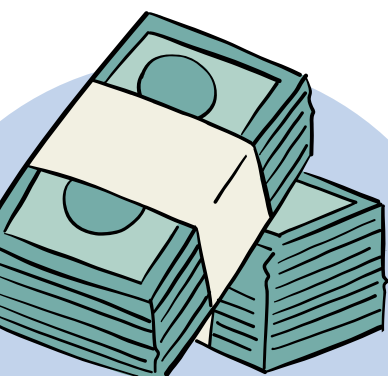
V prvom štvrťroku 2024 sa miera úspor v eurozóne aj v EÚ v porovnaní s predchádzajúcim štvrťkom zvýšila o 1,4 percentuálneho bodu (pb). Spomedzi členských štátov s dostupným dátasetom, sa miera úspor domácností zvýšila v ôsmich členských štátoch a znížila sa v šiestich. Najväčší nárast zaznamenalo Portugalsko (+5,1 pb), nasledované Talianskom (+2,6 pb). Najväčší pokles bol zároveň zaznamenaný v Maďarsku (-2,6 pb), Grécku (-2,0 pb) a Česku (-1,9 pb).

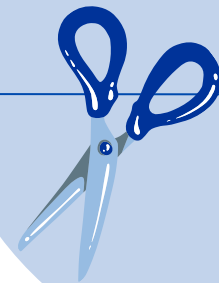
Miera investícií domácností klesla v eurozóne aj v EÚ

V prvom štvrťroku 2024 sa miera investícií domácností v porovnaní s predchádzajúcim štvrťkom znížila o 0,1 pb v **eurozóne** a o 0,3 pb v **EÚ**. Spomedzi členských štátov s dostupným dátasetom sa miera investícií domácností zvýšila v troch členských štátoch a znížila sa v zostávajúcich jedenástich. Najväčší nárast zaznamenalo **Grécko** (0,5 pb), zatiaľ čo najväčší pokles bol zaznamenaný v **Maďarsku** (-1,0 pb), **Dánsku** a **Portugalsku** (obe -0,5 pb) a **Poľsku** (-0,4 pb).

Viac informácií [tu](#).

Analýzu vývoja základných makroekonomických ukazovateľov za prvý štvrťrok 2024 vydal Štatistický úrad SR. Dostupné [tu](#).

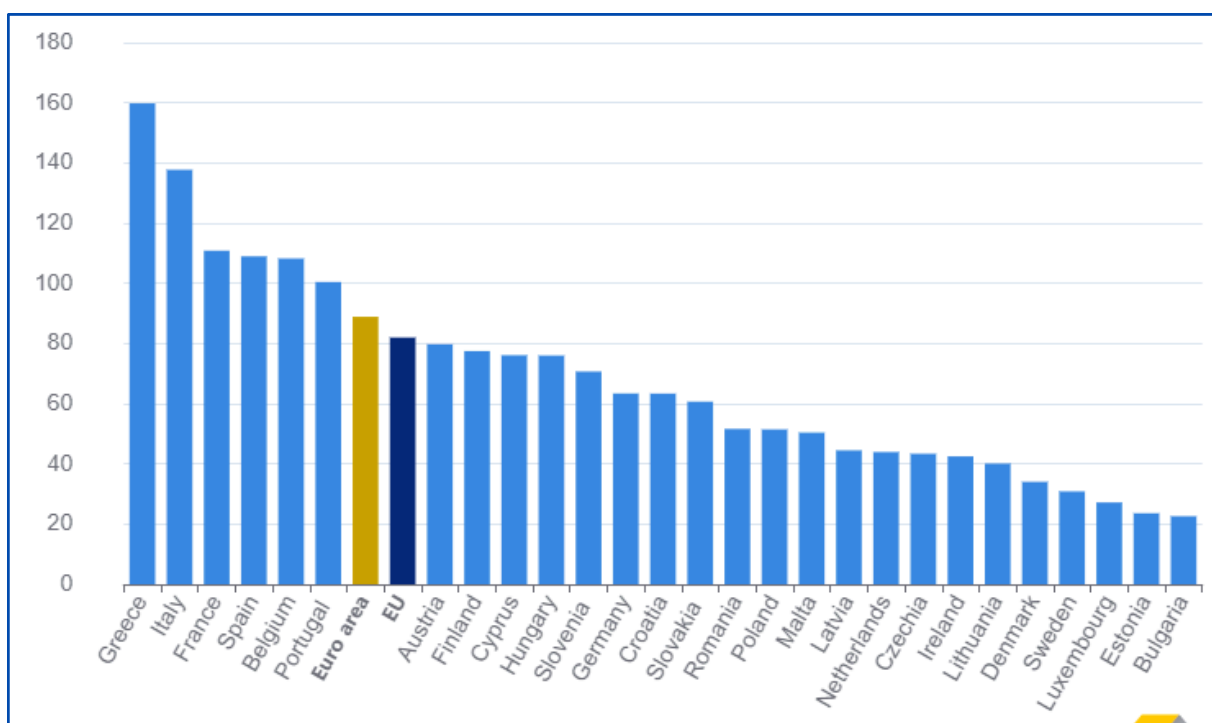

Verejný dlh na konci prvého štvrťroka 2024 podľa členských štátov

Na konci prvého štvrťroka 2024 bol pomer hrubého verejného dlhu k HDP v eurozóne na úrovni 88,7 % v porovnaní s 88,2 % na konci štvrtého štvrťroka 2023. V EÚ sa tiež zvýšil z 81,5 % na 82,0 %.

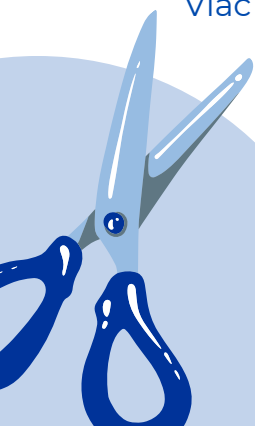
Najvyššie pomery vládneho dlhu k HDP ku koncu prvého štvrťroka 2024 zaznamenalo **Grécko** (159,8 %), **Taliansko** (137,7 %), **Francúzsko** (110,8 %), **Španielsko** (108,9 %), **Belgicko** (108,2 %) a **Portugalsko** (100,4 %) a najmenšie boli v Bulharsku (22,6 %), Estónsku (23,6 %) a Luxembursku (27,2 %).

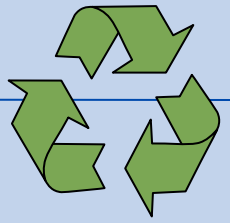

Dáta: Eurostat

V porovnaní so štvrtým štvrťrokom 2023 zaznamenalo na konci prvého štvrťroka 2024 dvadsať členských štátov zvýšenie pomeru dlhu k HDP a sedem pokles. Najvyšší nárast pomeru bol na Slovensku (+4,6 pb), Estónsku (+4,0 pb), Belgicku (+3,1 pb), Rumunsku (+2,8 pb), Maďarsku (+2,5 pb) a Rakúsku (+ 2,1 pb), zatiaľ čo poklesy zaznamenali Grécko (-2,1 pb), Cyprus a Holandsko (rovnako -1,2 pb), Švédsko a Írsko (obe -0,8 pb), Bulharsko (-0,5 pb) a Nemecko (-0,2 pb).

Viac informácií [tu](#).

Často kladené otázky o implementácii pravidiel EÚ na podávanie správ o udržateľnosti podnikov

Smernica Európskej únie o podávaní správ o udržateľnosti podnikov zavádza pre spoločnosti pôsobiace v rámci EÚ rozsiahle povinnosti podávania správ o udržateľnosti. Keď sa podniky pripravujú na implementáciu týchto pravidiel, vyvstáva niekoľko často kladených otázok. Nižšie je súhrn niektorých kľúčových odpovedí, ktoré zverejnila EK.

Na ktoré spoločnosti sa vzťahuje?

Smernica sa vzťahuje na veľké spoločnosti (subjekty verejného záujmu, veľké korporácie s viac ako 250 zamestnancami a čistým obratom nad 40 miliónov EUR), ako aj kótované MSP (malé a stredné podniky) a niektoré neeurópske spoločnosti EÚ s významnými prevádzkami v EÚ.

Kedy začínajú oznamovacie povinnosti?

- 2024: Spoločnosti, ktoré už podliehajú neaktualizovanej smernici.
- 2025: Veľké spoločnosti, ktoré predtým nepodliehali smernici.
- 2026: Kótované MSP a iné malé a nekomplexné subjekty.
- 2028: Niektoré spoločnosti mimo EÚ pôsobiace v EÚ.

Aké informácie musia spoločnosti zverejňovať?

- Environmentálne faktory, ako je zmena klímy, biodiverzita a znečistenie.
- Sociálne otázky, ako je zaobchádzanie so zamestnancami, ľudské práva a zapojenie komunity.
- Témy riadenia, vrátane protikorupčných opatrení, rozmanitosti v správnych radách a podnikovej etiky.
- Správy musia obsahovať aj výhľadové a retrospektívne informácie, hodnotenia rizík a ciele súvisiace s udržateľnosťou.

Aké štandardy vykazovania budú spoločnosti používať?

Tieto štandardy sú v súlade s globálnymi rámcami, ako je Pracovná skupina pre zverejňovanie finančných informácií v oblasti klímy (TCFD) a Global Reporting Initiative (GRI).

Ako budú oznámené informácie kontrolované?

Správy o udržateľnosti budú podrobené nezávislému auditu, podobne ako finančné výkazy.

Viac informácií a súbor ďalších dôležitých otázok dostupných [tu](#).

Nedávne rozhodnutia o nesplnení povinnosti (Infringement)

Komisia vyzýva Slovensko, aby zabezpečilo riadny zber a čistenie komunálnych odpadových vôd

Na Slovensku nemá šesť aglomerácií vytvorený zberný systém a nemá zabezpečené primerané čistenie komunálnych odpadových vôd vstupujúcich do zberných systémov. Vo všetkých týchto aglomeráciách sa mal zabezpečiť súlad do 31. decembra 2015. Komisia poslala v decembri 2021 Slovensku formálnu výzvu. Slovenské orgány reagovali na vyjadrené obavy a znížili počet nevyhovujúcich aglomerácií z 19 na šesť. Nie všetky problémy sa však podarilo v plnej miere odstrániť. Komisia preto rozhodla o vydaní odôvodneného stanoviska Slovensku.

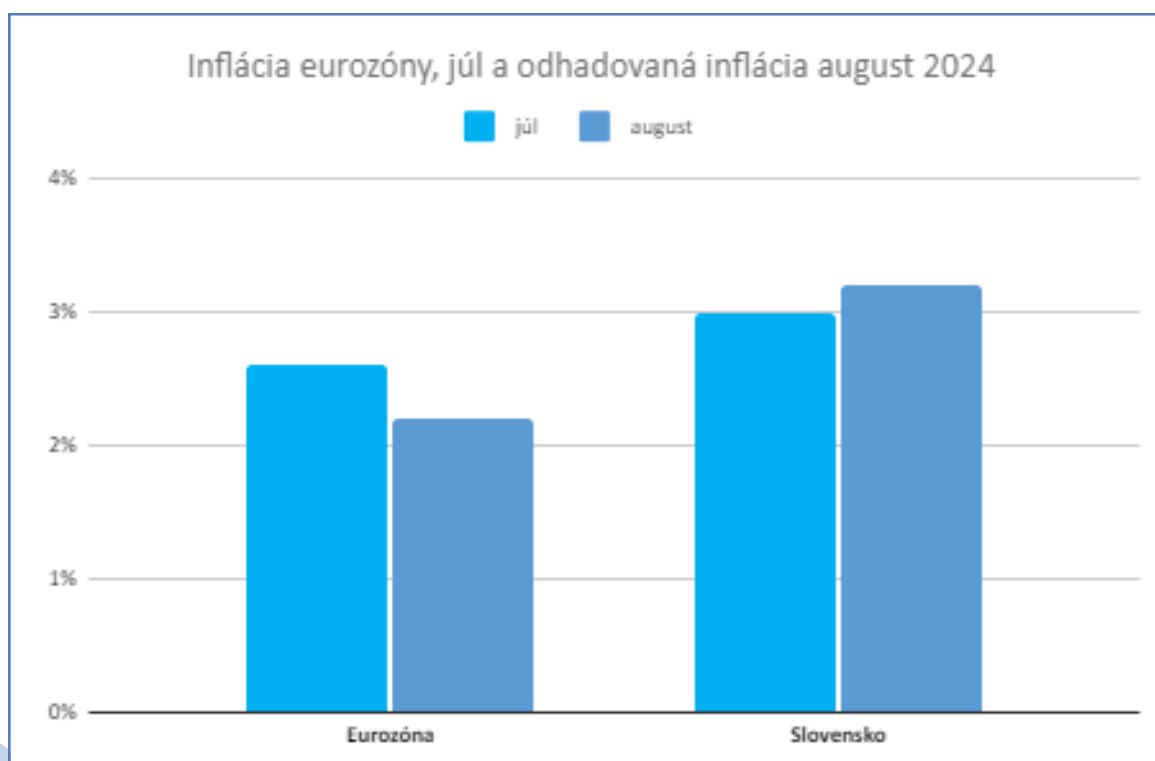
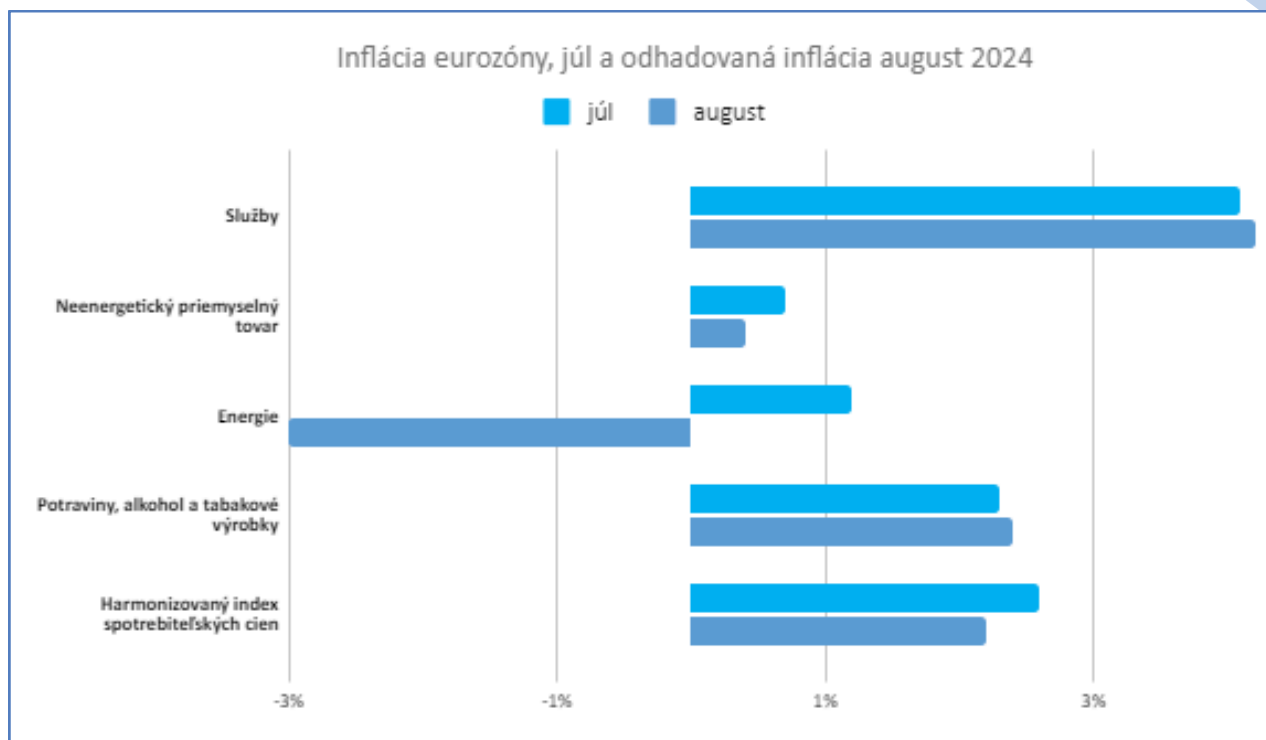
Komisia vyzýva, aby správne transponovalo pravidlá EÚ týkajúce sa práva na prístup k obhajcovi a na komunikáciu po zadržaní

Slovensko do svojho vnútroštátneho práva správne netransponovalo smernicu o práve na prístup k obhajcovi a na komunikáciu po zadržaní (smernica 2013/48/EÚ). Smernicou sa posilňuje vzájomná dôvera členských štátov v systémy trestnej justície, čím sa uľahčuje vzájomné uznávanie rozhodnutí v trestných veciach. V doplňujúcom odôvodnenom stanovisku Komisia poukazuje na nedostatky, pokiaľ ide o správnu transpozíciu rozsahu uplatňovania procesných práv a výnimiek z práva na prístup k obhajcovi. Komisia zaslala v júni 2023 Slovensku formálnu výzvu a v novembri 2023 odôvodnené stanovisko.

Hoci sa niektoré nedostatky odvtedy odstránili, novozavedené zmeny zákona, najmä pokiaľ ide o definíciu pojmu podozrivý, vyvolávajú nové obavy. Komisia preto rozhodla o vydaní doplňujúceho odôvodneného stanoviska. Štát má teraz dva mesiace na to, aby odpovedal a prijal potrebné opatrenia. V opačnom prípade môže Komisia rozhodnúť o postúpení veci Súdnemu dvoru Európskej únie.

Viac informácií [tu](#).

Inflácia eurozóny za júl a august 2024

Eurostat, júl a august

Dražšie bývanie

V prvom štvrťroku 2024 sa ceny domov v EÚ v porovnaní so štvrtým štvrťkom 2023 zvýšili o 0,4 % a nájomné o 0,9 %.

V porovnaní s prvým štvrťkom 2023 sa ceny domov v EÚ zvýšili o 1,3 %, pričom nájomné sa zvýšilo o 3,0 %.

Viac informácií [tu](#).

rozhoduje Rada EÚ na návrh Vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Komisia spolu s ním navrhuje Rade sankcie na jednomyselné schválenie. Po zverejnení v Úradnom vestníku sa stávajú právne záväznými pre celú EÚ.

Viac informácií [tu](#).

Sankcie EÚ voči Bielorusku

Nové sankcie voči Bielorusku sa zameriavajú na obchod, služby a dopravu. V rámci obchodu sa obmedzenia rozšírili na vývoz technológií s dvojakým použitím, na luxusné tovary, navigačné námorné systémy, rovnako je zakázaný tranzit citlivého tovaru. Rada môže uvaliť opatrenia na osoby aj subjekty, ktoré sankcie obchádzajú.

Platí zákaz cestnej prepravy tovaru v EÚ (vrátane tranzitu) pre firmy z EÚ vlastnených z 25 % a viac osobami s bieloruským občianstvom.

Sankcie môžu byť vyhlásené na základe rozhodnutia Bezpečnostnej rady OSN, alebo ich môže EÚ uvaliť samostatne. O ich zavedení, predĺžení či zrušení,

Kanada a Horizont Európa

Kanada sa pripája k druhému pilieru programu, ktorý financuje spoločné výskumné projekty v širokej škále oblastí.

Kanadské subjekty sa teraz môžu pripojiť a viesť výskumné konzorciá s niektorými z najlepších svetových výskumných organizácií.

V súčasnosti sa kanadské subjekty podieľajú na 155 projektoch. Doteraz dostali prostriedky vo výške viac ako 6 miliónov eur. Z toho 2,3 milióna EUR tvoria granty Európskej rady pre výskum. Okrem toho kanadský partner poskytol 1,9 milióna EUR na projekty v rámci piliera II a 1,8 milióna EUR v rámci výskumných infraštruktúr.

Viac informácií [tu](#).

Podpora podnikania na západnom Bakáne

Nové hlavné investície spadajú pod tri priority hospodárskeho a investičného plánu:

- Životné prostredie a klíma: rekonštrukcia a obnova infraštruktúry zásobovania vodou a vybudovanie kanalizácie v Čiernej Hore a Bosne a Hercegovine.
- Udržateľná doprava: napredovanie železničnej infraštruktúry koridoru X, pričom vysokorýchlostné spojenie Belehrad – Velika Plana umožňuje rýchlejšiu prepravu cestujúcich a nákladu v regióne.
- Podpora podnikateľského sektora: spustenie nového nástroja na inovácie a zelenú transformáciu podnikov.

Viac informácií [tu](#).

EÚ a Singapur uzavreli dohodu o digitálnom obchode

Dohoda medzi EÚ a Singapurom prináša:

- uľahčenie digitálneho obchodu s tovarom a službami;
- zabezpečenie cezhraničných tokov údajov bez neopodstatnených prekážok;

- posilnenie dôvery v digitálny obchod, a to aj prostredníctvom prísnych pravidiel týkajúcich sa spamu.

Viac informácií [tu](#).

Otvorenie podnikov klesá, počet bankrotov stúpa

V druhom štvrtroku 2024 sa počet vyhlásení konkurzov podnikov v EÚ zvýšil o 3,1 %. Registrácie firiem zároveň klesli o 2,1 %. Údaje ukazujú, že počet registrácií podnikov oproti prvému štvrtroku klesol vo všetkých odvetviach hospodárstva: v obchode (-4,7 %), priemysle (-3,6 %), vzdelávaní a sociálnych činnostiach (-3,4 %).

Vyhlásenia konkurzov vzrástli v štyroch odvetviach: stavebníctvo (+3,8 %), finančné činnosti (+2,6 %), obchod (+2,4 %) a priemysel (+1,6 %). Naopak bankrot sa znížil pri: informácie a komunikácia (-4,8 %), doprava (-1,6 %), ubytovacie a stravovacie služby (-1,1 %), vzdelávanie a sociálne činnosti (-1,0 %).

Viac informácií [tu](#).

Text: Mgr. Dominika Pazderová, Parlamentný inštitút

Obrazový a fotografický materiál:

- obr. s. 1: https://multimedia.europarl.europa.eu/en/photoset/ep-plenary-session-opening-of-the-sitting-with-the-interpretation-to-the-european-anthem_EP-170366W
- tab. s. 2: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/3-30082024-bp>
- obr. s. 11: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3982

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál neprešiel jazykovou úpravou

© Parlamentný inštitút
september 2024

 pi@nrsr.sk

 [parlamentny_institut](https://www.instagram.com/parlamentny_institut)